

Sygn. akt IV CSK 79/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z powództwa R. G.
przeciwko A. S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 września 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 lipca 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 lipca 2016 r., opartej na drugiej podstawie przewidzianej w art. 398³ § 1 k.p.c., pozwany A. S. wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania „z uwagi na nieważność postępowania wynikającą z pozbawienia pozwanego możliwości obrony swych praw, przez nierozpatrzenie i nieocenie przez Sądy obu instancji dowodu, mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy - jedynego jaki mógł potwierdzić stanowisko pozwanego prezentowane w sprawie - w sytuacji, gdy po wydaniu postanowienia o pominięciu wskazanego dowodu, ten sam wniosek dowodowy został ponowiony przez stronę i następnie faktycznie przeprowadzony przez Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 27 listopada 2014 r, choć bez wydania formalnego postanowienia o jego dopuszczeniu”.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie przez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Jedynym powodem powołanym przez skarżącego na uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, ma być nieważność postępowania przed Sądami obu instancji. Pozwany, nie powołując przepisu, którego naruszenie miało prowadzić do nieważności, oparł swoje twierdzenie na zarzutach dotyczących postępowania dowodowego.

Przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. przyczyną przyjęcia skargi do rozpoznania jest wyłącznie nieważność postępowania przed Sądem drugiej instancji. Wbrew pogładowi pozwanego, w sprawie nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod uwagę również z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), nie wystąpiła. W okolicznościach sprawy nie ma podstaw do twierdzenia, że

skarżący został pozbawiony możliwości obrony swych praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c., nie wystąpiły także żadne inne przesłanki nieważności postępowania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, nieważność postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony swych praw zachodzi wówczas, gdy strona wbrew swej woli zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub w jego istotnej części, a skutki tego uchybienia nie mogą zostać usunięte w toku sprawy przed wydaniem orzeczenia, które kończy postępowanie w instancji. Pozbawienie strony możliwości działania należy wiązać z uchybieniami procesowymi sądu lub działaniami strony przeciwnej naruszającymi przepisy postępowania lub wynikające z nich zasady lojalnego zachowania się (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 1974 r. II CR 155/74, OSP 1975, Nr 3, poz. 66, z dnia 27 kwietnia 2004 r., II CK 238/03, niepubl., z dnia 23 czerwca 2004 r., V CK 607/03, niepubl. i z dnia 16 lipca 2009 r., I CSK 30/09, niepubl.). Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że ewentualne uchybienia sądów w zakresie postępowania dowodowego, w tym nieuzasadniona odmowa dopuszczenia dowodu objętego wnioskiem strony, nie świadczą o pozbawieniu strony możliwości obrony jej praw (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 r., I CKN 632/99, niepubl. oraz wyroki tego Sądu z dnia 4 grudnia 2003 r., II CK 303/02, niepubl. i z dnia 21 stycznia 2009 r., II CSK 446/08, OSNC - ZD 2010, nr A, poz. 7 oraz postanowienie z dnia 20 maja 2016 r., II CZ 29/16, niepubl.). Analogicznie, pominięcie przy ocenie zgromadzonego materiału jednego z dowodów nie powoduje naruszenia praw strony w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. W takim przypadku bierze się pod rozwagę jedynie ewentualne uchybienie przepisom postępowania, mogące w pewnych okolicznościach wpływać na wynik sprawy. Uwagi te są miarodajne w odniesieniu do postępowania w obu instancjach.

Nie stwierdziwszy podstaw do przyjęcia skargi Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.